

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

Úřad ČČK

118 04 Praha 1, Thunovská 18

Informace ČČK z 11.8.2011

ZDRAVOTNÍ PÉČE V NEBEZPEČÍ – STUDIE MVČK

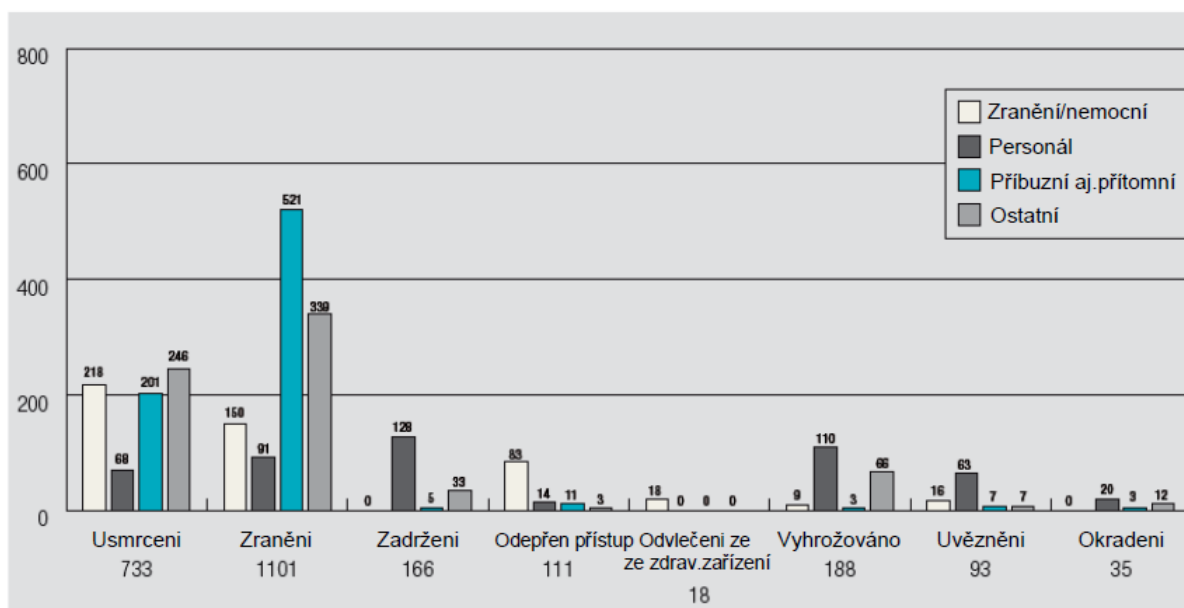
Poskytování zdravotní péče je jedním z klíčových předpokladů lidské existence a současně jedním z těch, které se během válek či jiných násilností dostávají do ohrožení.

Dne 10.8.2011 byla publikována studie *Mezinárodního výboru Červeného kříže Health Care in Danger*. Studie vychází z rozboru **655** násilných incidentů směřujících vůči zdravotním zařízením, zdravotníkům či raněným a nemocným v situacích ozbrojených konfliktů nebo jiných situacích hromadného násilí. Uvedené incidenty se udály v šestnácti zemích světa za období 30 měsíců (do 31.12.2010). Tyto země byly mezi 80 státy, kde byl MVČK v tu dobu činný a jejich seznam, stejně jako incidenty samotné, je důvěrný. Jako prameny pro Studii využil MVČK jak otevřené zdroje (rozhlas, televizi, internet a jiná média), zprávy získané od jiných humanitárních organizací a konečně svá vlastní zjištění.

Předmětem Studie je statistické vyhodnocení jednání, která představují vážná porušení ustanovení mezinárodního práva, které zaručuje imunitu zdravotnickým zařízením a osobám poskytujícím zdravotní péči a právo na poskytnutí zdravotní péče raněným a nemocným obětem ozbrojených konfliktů a jiných situacích hromadného násilí. Studie nezjišťuje, zda počet takových incidentů roste či klesá v čase.

Útoky vůči zdravotnickým zařízením (vč. sanitek) zahrnují použití zbraní, poškození bojovými operacemi – ať již úmyslné či neúmyslné, hrozbu použití násilí, odcizení materiálu, zabránění zdravotnického zařízení pro bojové účely, omezení přístupu personálu k raněným a nemocným (vč. obtěžování zbytečnými zdrženými na kontrolních bodech), napadení zdravotníků, jejich zadržení či uvěznění, bránění nemocným a raněným v přístupu k ošetření, neposkytnutí zdravotní péče, napadení nebo ohrožování raněných a nemocných, jejich odvlékání ze zdravotnického zařízení a podobně.

Kdo je incidenty zasažen? V 52,8% případů došlo k zasažení osob – konkrétně 2.374 lidí (od usmrcení po okradení – viz následující graf), při 70,5% případů se jednalo o poškození zdravotnických zařízení a ve 28,8% došlo k poškození osob i zařízení.

Bylo například zjištěno, že v 33% se porušení MHP dopustily státní ozbrojené síly (armáda), 36,9% připadá na nestátní ozbrojené skupiny (povstalci), v 6,9% policie a v 6,7% k incidentu došlo během bojové situace, aniž by bylo možné rozhodnout, která strana konfliktu jej způsobila. Zbytek 16,5% připadá na jiné osoby (napadení příbuznými, přepadení zloději aj.).

Pokud se jedná o zasažené poskytovatele zdravotní péče – v 34,5% šlo o mezinárodní NGO, v 25,6% o místní zdravotní správu, v 16,8% o personál a jednotky některé složky Mezinárodního hnutí ČK&ČP, 7% připadá na nespecifikované NGO, v 3,5% byli zasaženi občané převážející raněné k ošetření, v 2,9% OSN a v 2,3% zdravotnická služba armády (zbytek je neurčen).

V případě, kdy byla poškozena zdravotnická zařízení státními ozbrojenými silami (což bylo v 11,5% těchto případů), došlo k nim v **94,7%** během přímého boje a je do jisté míry pozitivní, že toto poškození bylo úmyslné jen v **4%** takových případů, což může dokumentovat význam šíření znalostí MHP v ozbrojených silách, které je u „pravidelných armád“ vyšší.

Zaměříme-li se na události na kontrolních bodech (5,3% všech případů), pak za ně v 65,7% odpovídají státní ozbrojené síly, v 25,7% policie a v 8,6% povstalecké skupiny. Došlo při nich k odmítnutí průjezdu nebo nadměrnému zdržení u 29 pacientů, 9 lidí bylo uvězněno, 8 zbito, dva vyloženi ze sanitky a tři okradeni.

Zajímavostí je, že za uvedené období nebyl dokumentován žádný případ, kdy by došlo k vedení boje ze zdravotnického zařízení či vozidla ani skladování zbraní v nich (ačkoli tato porušení MHP bývají namítána).

Konečně zmiňme ještě, že k poškození či jinému násilnému napadení zdravotnických zařízení složky Červeného kříže/půlměsíce došlo jen v **12,2%** takových případů a jen v deseti procentech z nich (tj. 1,2%), kdy byla tato zařízení řádně označena znakem Červeného kříže nebo půlměsíce.

Tento text představuje jen stručný výtah ze studie obsahující mnohá další statistická data. Její plné znění najdete na http://www.cervenkykruz.eu/cz/376/Zdravotni_pecce_ohrozena.pdf.

Český červený kříž pokládá Studii za významný podklad pro jednání o dostupnosti a poskytování zdravotní péče v situacích ozbrojených konfliktů a jiných násilností, které bude jedním z témat letošní XXXI. Mezinárodní konference ČK&ČP, které se na podzim t.r. v Ženevě zúčastní delegace vlád států – smluvních stran Ženevských úmluv, Mezinárodní výbor ČK, národní společnosti Červeného kříže/půlměsíce/Davidovy hvězdy a jejich mezinárodní federace.

V Praze dne 11.08.2011

Dr. Marek Jukl
prezident ČČK